

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه :

برای دریافت درجه دکترای حرفه ای در رشته پزشکی

موضوع :

بررسی میزان آگاهی، نگرش و عملکرد دانش آموزان مقاطع راهنمایی و دبیرستان

شهرستان پارس آباد در مورد بیماری مالاریا در سال ۱۳۸۱

استاد راهنما :

« جناب آقای دکتر شهنام عرشی »

استاد مشاور :

« جناب آقای دکتر مهرداد میرزارحیمی »

« جناب آقای دکتر براك »

پژوهش و نگارش :

کمال مهربان

تقدیم به

محکم ترین و استوارترین پشتوانه زندگی ام

تقدیم به عشق و ایثار، گذشت و بزرگواری

و تقدیم به قلب پر از مهر و عطوفت

پدرم

به پاس لحظه لحظه آسایش و آرامش زندگی ام

تقدیم به

عشق، مهربانی، دلسوزی، محبت و روح زندگی ام

تقدیم به همراه همیشگی لحظات سخت زندگی ام،

مادرم

به پاس تمام زحمات و شب زنده داریها

تقدیم به تنها برادرم

راهنمای دلسوزم

مهندس کرامت مهربان

تقدیم به خواهران عزیزم

مهرانگیز، سولماز، سمیه و رویا

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱	چکیده مطالعه
۲	بخش اول : معرفی پژوهش مقدمه بیان مسئله اهمیت و ضرورت موضوع اهداف پژوهش
۴	بخش دوم : روش پژوهش فرضیات متغیرها روش مطالعه روش جمع آوری اطلاعات روش تجزیه و تحلیل اطلاعات مراحل انجام کار جامعه مورد مطالعه
	بخش سوم : کلیات
۵	اتیولوژی و پاتوژنز
۷	اپیدمیولوژی مالاریا
۹	تغییرات اریتروسیتی در مالاریا
۱۰	پاسخ میزبان

۱۲	ویژگیهای بالینی
۱۸	عوارض مزمن مالاریا
۱۹	تشخیص
۲۲	پیشگیری
۲۶	درمان

بخش چهارم: یافته های پژوهش، بحث در نتایج و جداول

۳۱	یافته های پژوهش
۵۱	بحث در نتایج
۵۵	ضمائم: منحنی ها، پرسشنامه و منابع
۶۳	برگ درجه و نمره پایان نامه

چکیده مطالعه

زمینه و اهداف: مالاریا یکی از مهمترین بیماریهای انگلی در انسان است. وجود موارد مثبت مالاریا از ۱۳۰۹ در استان اردبیل گزارش شده است. در حال حاضر این بیماری محدود به منطقه دشت مغان است. از سال ۱۳۵۱ تا ۱۳۷۳ منطقه تقریباً از لحاظ شیوع مالاریا پاک بود. ولی از آن سال تعداد موارد مالاریا به طور تصاعدی افزایش یافت. علی رغم کنترل مالاریای روستایی متأسفانه در دو سال اخیر تعداد موارد مالاریای شهری شدیداً افزایش یافته است. از جمله سیاست های کلی که توسط WHO پیشنهاد می شود، استفاده از دانش آموزان در برنامه های کنترل مالاریا می باشد. بنابراین تصمیم بر آن شد، که مطالعه ای در این خصوص (دانش آموزان راهنمایی و دبیرستان شهر پارس آباد) انجام گیرد.

مواد و روش ها: این مطالعه توصیفی - تحلیلی بود. منطقه پارس آباد به دو منطقه آلوده و غیر آلوده تقسیم شد. تعداد حجم نمونه لازم در هر منطقه ۳۳۰ نفر تعیین شد. با استفاده از نمونه گیری خوشه ای و سیستماتیک انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه ای مشتمل بر ۳ بخش بود (آگاهی، نگرش و عملکرد) اطلاعات جمع آوری گردید و داده ها وارد کامپیوتر گردید و با استفاده از نرم افزار Epi Info 2000 و SPSS تجزیه و تحلیل قرار گرفت و در تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون های آماری، آنالیز واریانس یک طرفه، آزمون t مستقل و آزمون مجذور کای استفاده گردید.

نتایج: میانگین متوسط سنی در این مطالعه ۱۳ / ۸۸ بود. میانگین متوسط آگاهی در جنس مذکر ۶۷ / ۳۵ و در جنس مونث ۰۲ / ۳۷ بود. میانگین متوسط آگاهی در مدارس مناطق آلوده ۳۷ / ۱۶ و در مدارس مناطق غیر آلوده ۳۵ / ۷۹ بر آورد شد. با توجه به این که از لحاظ تسهیلات آموزش، توزیع دبیرستانی و راهنمایی در دو منطقه متناسب نبود و تعداد دبیرستان در مناطق آلوده بسیار کم بود، میانگین متوسط آگاهی دانش آموزان در مدارس راهنمایی آلوده و غیر آلوده با استفاده از آزمون t مستقل تست گردید، که نتیجه برای معنی دار بودن در حد $p < 0/01$ بود. میانگین متوسط آگاهی در افراد با سابقه ابتلای مثبت ۴۲ / ۳۶ و در افراد با سابقه ابتلای منفی ۵۱ / ۳۵ بر آورد شد و در افراد با سابقه ابتلای مثبت در خانواده ۴ / ۳۸ و با سابقه ابتلای منفی ۹۲ / ۳۵ بدست آمد.

نتیجه گیری: میزان آگاهی در دانش آموزان راهنمایی و دبیرستان پارس آباد مغان ضعیف است. پیشنهاد می شود، که در فصل تابستان آموزش چهره به چهره صورت گیرد.

واژه های کلیدی: KAP و مالاریا

معرفی پژوهش

مالاریا از مهمترین بیماریهای انگلی در انسان است. مالاریا در بیش از ۱۰۱ کشور جهان شیوع داشته و در بیش از ۹۰ کشور بعنوان یک مشکل بهداشتی به شمار می آید (۱) بیماری مالاریا هنوز در زمره مهمترین بیماریهای عفونی در کشور بوده و پیامدهای شیوع پایدار آن در کشور موجبات تهدید سلامت گروههای مختلف اجتماع، کاهش بازده نیروی فعال جامعه و موجبات به هدر رفتن منابع عظیم مالی و صرف خدمات و وقت عده کثیری از کارکنان بخش بهداشت و درمان در کشور می گردد. در نیم قرن اخیر، علیرغم توفیقاتی که پاکسازی مناطق شمال و شمال غربی کشور از بیماری مالاریا بدست آمد و این مناطق در مرحله استحکام قرار گرفت ولی متأسفانه از دهه ۷۰ به دلیل افزایش بی رویه تردد ساکنین دو سوی مرزهای شمالی کشور، بیماری مالاریا در استانهای گیلان (آستارا و آستانه اشرفیه) آذربایجان شرقی (اهر و ارسباران) و اردبیل (پارس آباد مغان) مجدداً به میزان قابل ملاحظه شیوع یافته است.

در منطقه رود ارس، نخستین مطالعات اپیدمیولوژی مالاریا توسط دکتر عمیدزاده در سال ۱۳۰۹ شمسی صورت گرفت که حاکی از شدت شیوع مالاریا در منطقه شمال غرب کشور بوده است (۲) در مطالعات سال ۱۳۳۱ توسط انستیتو مالاریا لوژی و پارازیتولوژی در مناطق مختلف آذربایجان مشاهده شده، که حتی در برخی از نواحی کوهستانی مانند مشگین شهر شدت از مناطق جلگه بیشتر است (۱۴) برنامه مبارزه با مالاریا در دشت مغان از سال ۱۳۲۸ تا ۱۳۳۶ با سمپاشی ابقائی

« د د ت » شروع شد از سال ۱۳۵۰ به بعد عملیات سمپاشی ابقائی بعلت قطع انتقال محلی بیماری مالاریا متوقف شد و این مناطق جزء مناطق پاک کشور محسوب گردید (۱۵) چنانچه اطلاعات موجود نشان میدهد که تا ۱۳۷۳، استان اردبیل جزء استانهای پاک از نظر مالاریا در نظر گرفته می شد. از این سال به دلیل پیداشدن مخازن انگلی و فعال شدن ناقلین منطقه در شمال استان (شهرستان پارس آباد) و با شروع جنگ ارمنستان و جمهوری آذربایجان، و رود افراد آلوده از جمهوری